

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ
ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ &
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
ΤΗΛ.: 2106419332

Αθήνα, 10 Μαΐου 2022

Αριθ. Πρωτ. 3372

Αριθ. Γνωμοδότησης: 3

Προς

Τον πληρεξούσιο δικηγόρο της εξωάκτιας εταιρίας

Θέμα: Αίτημα για έκδοση «ερμηνευτικής» εγκυκλίου του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου – Όρια της εισαγγελικής γνωμοδοτικής αρμοδιότητας – Γενικές οδηγίες, παραγγελίες και συστάσεις του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου

Με την από 13-4-2022 συμπληρωματική αναφορά (αίτηση) ζητήσατε να γνωμοδοτήσουμε (αυτολεξεί: «να ερμηνευθεί και να εφαρμοσθεί ορθώς ο νόμος... εκδίδοντας σχετική εγκύκλιο...») αναφορικά με τη διάταξη του άρθρου 262§4 ΚΠΔ σε συνδυασμό με το άρθρο 42 §§ 9, 10 Ν. 4557/2018, με αφορμή αντιφατικές εισαγγελικές κρίσεις και αντίστοιχους εισαγγελικούς χειρισμούς εισαγγελικών λειτουργών της Εισαγγελίας Εφετών Αθηνών επί συγκεκριμένης ποινικής υποθέσεώς σας.

Επί του εν λόγω αιτήματος (ερωτήματος) θεωρούμε αναγκαίο να επαναλάβουμε, δίκην γνωμοδοτήσεως, όσα εκτίθενται στη ΓνωμΕισΑΠ 15/2021 (ΠοινΧρ 2021, 467 και ΠοινΔικ 2021, 920) και

στη ΓνωμΕισΑΠ 10/2018 (ΠοινΧρ 2018, 556 και ΠοινΔικ 2018, 784), τα οποία απηχούν πάγιες θέσεις της Εισαγγελίας του Αρείου Πάγου.

Α. Το αντικείμενο και τα όρια της γνωμοδοτικής αρμοδιότητας του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου προβλέπονται στη διάταξη του άρθρου 25§2 του Κώδικα Οργανισμού των Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών (ΚΟΔΚΔΛ-Ν.1756/1988, όπ. ισχ.), συνίσταται δε η αρμοδιότητά του αυτή στη διατύπωση της γνώμης του γενικώς και αφηρημένως ως προς την αμφιλεγόμενη έννοια διατάξεων νόμων επί ζητημάτων γενικότερου ενδιαφέροντος, και πάντως όχι επί υποθέσεων επί των οποίων επελήφθησαν ήδη ή πρόκειται να επιληφθούν οι αρμόδιες δικαστικές αρχές, ή επί θεμάτων που απασχόλησαν ή πρόκειται να απασχολήσουν τα δικαστήρια ή τα δικαστικά συμβούλια, προς αποφυγή επηρεασμού της κρίσης τους, ενόψει μάλιστα και των προβλεπομένων ενδίκων μέσων και βοηθημάτων (βλ. ΓνωμΕισΑΠ 10/2020 [Δ. Παπαγεωργίου], ΠοινΧρ 2020, 556 και ΠοινΔικ 2020, 928, ΓνωμΕισΑΠ 10/2018 [Δ. Παπαγεωργίου], ΠοινΧρ 2018, 556 και ΠοινΔικ 2018, 784 και Ευτ. Φυτράκη, Ο εισαγγελέας και το κράτος δικαίου, ΤοΣ 2008, 351 επ. 389, 390). Η πάγια αυτή (αυτο)περιοριστική θέση της Εισαγγελίας του Αρείου Πάγου ως προς τη γνωμοδοτική της αρμοδιότητα, με βάση της διάταξη του άρθρου 25§2 ΚΟΔΚΔΛ, συνδυάζεται και με την παραδοχή ότι το αντικείμενο της γνωμοδότησης του Ανώτατου Εισαγγελέα πρέπει να αφορά ευρύτετες κατηγορίες προσώπων, αφού μόνον τότε πρόκειται περί θέματος που παρουσιάζει γενικότερο ενδιαφέρον (βλ. ΓνωμΕισΑΠ 1/2005 [Β. Μαρκή], ΠοινΔικ 2005, 170 και ΓνωμΕισΑΠ 10/2020 [Δ. Παπαγεωργίου], όπ. παρ.) και δεν νοείται τέτοια εισαγγελική αρμοδιότητα επί υποβολής ερωτημάτων ιδιωτών, αναφορικά με μεμονωμένα νομικά θέματα που αντιμετωπίζουν (βλ. ΓνωμΕισΑΠ 12/2020 [Λ. Σοφουλάκη], ΠοινΧρ 2020, 556 και ΠοινΔικ 2020, 930).

B. Εξάλλου είναι γνωστό ότι ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, ως προϊστάμενος όλων των εισαγγελικών λειτουργιών της Χώρας (άρθρο 24§4 εδ. β ΚΟΔΚΔΛ), έχει το δικαίωμα να απευθύνει προς αυτούς παραγγελίες, γενικές οδηγίες και συστάσεις (άρθρο 24§5 στοιχ. α ΚΟΔΚΔΛ), η δε εποπτεία που ασκεί κατά το νόμο (άρθρο 19§§1 στοιχ. γ, 2 ΚΟΔΚΔΛ) στις Εισαγγελίες της Χώρας συνίσταται στην επίβλεψη και στην έκδοση γενικών οδηγιών. Ωστόσο, ομόφωνα γίνεται δεκτό ότι οι γενικές οδηγίες του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου έχουν την έννοια του συντονισμού των εισαγγελικών λειτουργιών και δεν πρέπει να αφορούν τον χειρισμό συγκεκριμένης υπόθεσης (βλ. Π. Δημόπουλου, Η Εισαγγελία, 2000, σελ. 91, και Ευτ. Φυτράκη, όπ. παρ. σελ. 368). Δηλαδή, δεν επιτρέπεται η γενική καθοδήγηση να εξειδικεύεται σε συγκεκριμένη παρέμβαση επί της ουσίας με την επιβολή ορισμένης αξιολόγησης των αποδείξεων ή ορισμένης επιστημονικής άποψης (βλ. Ευτ. Φυτράκη, όπ. παρ.). Είναι προφανές ότι οι παραπάνω παραδοχές βασίζονται και στη διάταξη του άρθρου 19§3 ΚΟΔΚΔΛ, σύμφωνα με την οποία «οποιαδήποτε οδηγία, σύσταση ή υπόδειξη σε δικαστικό λειτουργό για ουσιαστικό ή δικονομικό θέμα σε συγκεκριμένη υπόθεση ή κατηγορία υποθέσεων είναι ανεπίτρεπτη και συνιστά πειθαρχικό αδίκημα», σχετίζονται δε με τη λεγόμενη «εσωτερική λειτουργική ανεξαρτησία» των δικαστών και των εισαγγελέων (βλ. Ι. Γιαννίδη, Δικαιοσύνη [ως θεσμός και ως οργάνωση], 2016, σελ. 64).

Υπό το πρίσμα των προεκτεθεισών επισημάνσεων, η έκφραση γνώμης του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου επί του θέματος της ερμηνείας και εφαρμογής της διάταξης του άρθρου 262§4 ΚΠΔ αναφορικά με συγκεκριμένη εκκρεμούσα ποινική υπόθεση της αιτούσας εξωάκτιας εταιρίας είναι ανεπίτρεπτη, είτε υπό τη μορφή Εισαγγελικής Γνωμοδότησης, είτε ως Γενική Οδηγία (Εγκύκλιος) του Εισαγγελέα Αρείου Πάγου, τον οποίον (πρέπει να) χαρακτηρίζει

αταλάντευτη προσήλωση στην αρχή της «εσωτερικής λειτουργικής ανεξαρτησίας» των δικαστικών και εισαγγελικών λειτουργών της χώρας.

Ο Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου

Δημήτριος Παπαγεωργίου

Κοιν.: 1) Υπουργείο Δικαιοσύνης

2) κ.κ. Εισαγγελείς Εφετών της Χώρας και δι' αυτών στους κ.κ.

Εισαγγελείς Πρωτοδικών της περιφέρειάς τους

Σ.Μ./